

ظهور جریان زرد در محیط زیست ایران

مصطفی لاهوت
کارشناس محیط زیست

یادداشت

صفت «زرد بودن» برای اولین بار حدود ۱۰۰ سال پیش در جدال بین دو گروه رسانه‌ای در نیویورک متولد شده که در آن طرفداران اصول حرفه‌ای رسانه به دو روزنامه نیویورکی به علت استفاده از تیتراهای احساسی و عوام‌فریبانه لقب «پچه زرد» دادند. این مفهوم بعد از آن برای گروه‌هایی به کار رفت که سعی دارند اصول علمی و حرفه‌ای حاکم در یک

حوزه را با موضع‌گیری‌های احساسی و جذاب زیرسؤال ببرند و از این طریق برای خود وجهاتی جهت اظهارنظر مداوم در آن حوزه ببخشند و با بهره‌گیری از ابزار عوام‌فریبی دیدگاه‌های خود را بر جمعی از مردم دیکته کنند.

با آغاز دهه ۸۰ عواملی چون گسترش آگاهی‌های عمومی در حوزه محیط زیست از طریق رسانه‌ها، رشد فرآینده رشته‌های مرتبط با محیط زیست و منابع طبیعی در دانشگاه‌ها و تشکیل انجمن‌ها و سازمان‌های مردم‌نهاد در سطح کشور، محیط‌زیست را تبدیل به یک موضوع جذاب برای فعالیت‌های اجتماعی و فرهنگی کرد. با آغاز دهه ۹۰ تمامی استان‌های دیگر کشور ده‌ها تشکل مردم نهاد در حوزه محیط زیست داشتند که بسیاری از آنها بی‌بهره از متخصصان امر بودند. شکاف بین نهاد دانشگاه و انجمن‌های مردم نهاد در حوزه محیط زیست وجود هزاران مرجع نادرست و غیرعلمی در رسانه‌های گروهی بویژه فضای مجازی برای پاسخ به سؤالات بنیادین در حوزه‌هایی همچون بوم‌شناسی، حیات وحش و ارزیابی محیط زیست باعث شد تا اندک اطلاعات افراد و فعالان این حوزه به همراه ژست اجتماعی فعال محیط زیست بودن جریان زرد را در این حوزه بشدت تقویت کند و کار را به جایی رساند که اکنون حامیان حفاظت از سگ‌های ولگرد که به باور بسیاری از کارشناسان دومین عامل تلف شدن یوزهای آسیایی و اصلی‌ترین عامل ناخالصی ژنتیکی گونه گرگ خاکستری در کشور هستند در صفحات مجازی و پرمخاطب خودشان از برنامه‌های خیالی انجمن‌های خود برای حفاظت از حیات‌وحش کشور سخن می‌گویند و به برنامه‌های متخصصان امر از جمله سازمان محیط زیست و دانشگاه‌ها برای مداخله در کنترل جمعیت سگ‌های ولگرد با قدرت هرچه تمام‌تر حمله می‌کنند.

واقعیت این است که علم بوم‌شناسی و اکولوژی مانند تمامی علوم دیگر بسیار عمیق، پیچیده و درهم‌تنیده است و حتی خود کارشناسان امر نیز به طور مثال بعد از سال‌ها کسب تجربه در حوزه پستانداران بزرگ جثه به خود اجازه اظهارنظر در حوزه پرندگان یا حتی پستانداران کوچک همچون جوندگان نمی‌دهند. چیزی که در واقع از آن سخن می‌گویم مجموعه‌ای از روابط بین یک گونه به طور مثال یک خرگوش با تمامی اجزای طبیعت از خاک، گیاه، طعمه و طعمه‌خوار تا رفتارهای گروهی و انفرادی یک گونه است که پی بردن به هر یک از شاخصه‌های زیستی، ژنتیکی و رفتاری این گونه‌ها نیازمند سال‌ها مطالعه و تجربه میدانی در مورد آن گونه است و نمی‌توان نسخه‌های کلینیکی با استفاده از داده‌های اینستاگرامی برای یک واقعه بوم‌شناختی مانند انقراض یک گونه را تجویز کرد. جریان زرد هم اکنون در سطح کشور این قابلیت را دارد که مرگ نهنگ‌ها در خلیج فارس را مرگ دسته‌جمعی عنوان کند و خوابیدن چند یوزپلنگ در کنار یک محقق در آفریقا را به‌عنوان رفتار دوستانه محیط‌بانان ایرانی با یوزپلنگ‌ها جابزند و حتی همراهی یک سگ با یک گله گرگ در ریزشگاه‌های استان قم را رخدادی حیرت‌انگیز و قابل ستایش عنوان کرده و مانند یک سلبریتی تمدن تا آخر عمر به خوبی و خوشی به اظهارنظر بپردازد. آماری در این زمینه وجود ندارد اما این موضوع کاملاً مشهود است که ارتباط متخصصان محیط زیست و بویژه حیات وحش در کشور با رسانه‌ها نسبت به اهمیت موضوع در حداقل‌ترین حالت ممکن است و به جز عده‌ای انگشت شمار باری استناد و صابحتظوان این حوزه وظیفه‌ای برای عمل به رسالت اجتماعی خود در خصوص تنویر افکار عمومی در مورد اتفاقات و رویدادهای روزمره محیط زیست متصور نیستند و اهالی رسانه هم در بسیاری از موارد بدون اینکه خود از این امر مطلع باشند تریبونی برای جریان زرد می‌شوند تا دیدگاه‌های این جریان خطرناک برای محیط زیست پررنگ‌تر از گذشته در معرض دید عموم قرار گیرد. اگر این سخن کلیشه تلقی نشود حل این معضل نیازمند عزم جدی به معنای واقعی کلمه است در غیر این صورت بلایی که دوستداران زرد با دوستی به سبک خاله خرسه بر سر محیط زیست و حیات‌وحش کشور خواهند آورد، هیچ شکارچی و مدیر ناکارآمدی نمی‌تواند خیال آن را در سر ببروراند.

۶ اثر از استان مرکزی در فهرست آثار ملی ثبت شد

اراک- معاون میراث فرهنگی، اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان مرکزی گفت: ۶ اثر منقول فرهنگی و تاریخی استان با هدف حفظ و نگهداری بهینه، در فهرست آثار ملی به ثبت رسید.

«محسن رحمتی» در جمع خبرنگاران افزود: صندوق‌های چوبی بقعه شرقی امامزادگان هفتادودون تن ساروق مشهور به صندوق چوبی علی صالح و عبیدالله بن علی صالح، صندوق چوبی بقعه سهل بن علی آستانه، صندوق چوبی بقعه بی‌بی فاطمه صفری سیوشان آشتیان، در چوبی امامزاده آمنه خاتون استوه خنداب، سنگ وقف مکشوفه از آستانه شازند این آثار را شامل می‌شوند.

وی اظهار داشت: در چوبی امامزاده آمنه خاتون و سنگ وقفه مکشوفه از آستانه هم‌اکنون در موزه چهارفصل اراک نگهداری می‌شود و صندوق‌های چوبی در محل بقعه امامزاده نگهداری می‌شوند.

وی اظهار داشت: این آثار بر اساس ماده تاریخ و نیز بر خور داری از تزئینات قابل توجه چون خطوط نسخ و ثلث شامل ادعیه، آیات قرآنی و شعارن شیعی، منبت‌کاری، گره‌کاری و لایه چینی روی نقش آثار قابل توجهی در هنر دوره اسلامی به حساب می‌آیند. بیش از ۲ هزار جاذبه گردشگری در استان مرکزی شناسایی شده که ۸۷۳ اثر تاکنون در فهرست آثار ملی کشور به ثبت رسیده است.

دود نیروگاه مفتح در چشم استان‌های مرکزی و زنجان

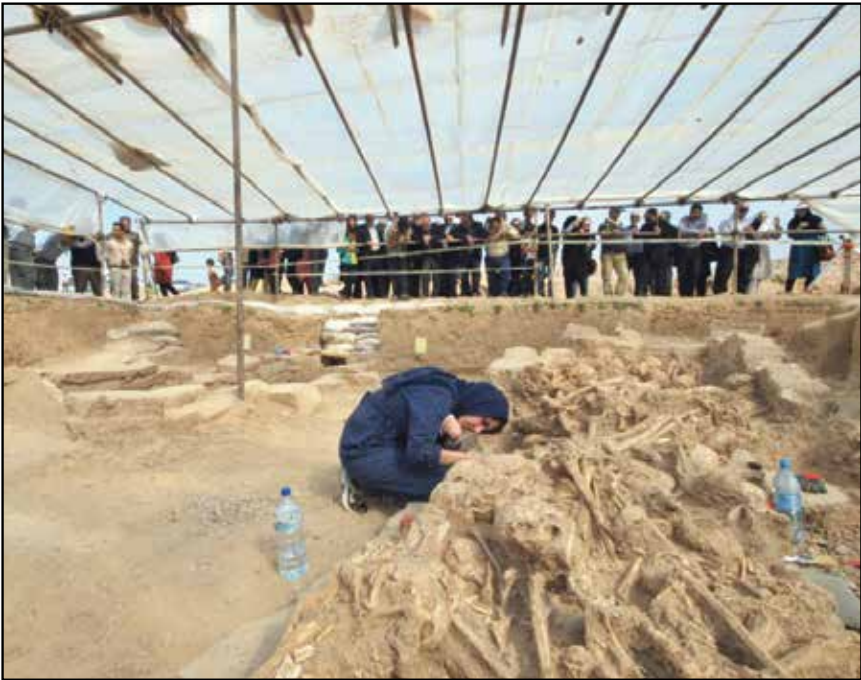

همدان - معاون محیط انسانی اداره کل حفاظت محیط زیست استان همدان گفت: در نیروگاه شهید مفتح همدان مازوت‌سوزی انجام می‌شود اما به علت فاصله زیاد بر هوای شهر همدان اثر ندارد و آلودگی آن به سمت استان‌های مرکزی و زنجان است.عربی: درباره منابع آلاینده ثابت هم توضیح داد: در شهر همدان منبع آلاینده ثابت هوا مانند کارخانجات وجود ندارد و کارخانه‌ها خارج از شهر هستند و عمدتاً گازسوزند اما بعضی از واحدهای صنعتی مثل دانه‌بندهای و سنگ‌کوبی‌ها در حومه شهر قرار دارند که باعث انتشار گردوغبار می‌شوند و بیشتر در فصل‌های بهار، تابستان و پاییز نمود پیدا می‌کند.

- پنجشنبه ۲۵ دی ۱۳۹۶**
- سال بیست و ششم**
- شماره ۷۵۴۳**

ریشه‌های تمدنی عربستان، امارات، فلسطین اشغالی و بین النهرین در بهبهان کشف شد

باستان شناسان اولین گور آجری جهان را در چگاسفلی یافتند

هزور قدیمی‌ترند.

کشف ریشه‌های تاریخی تمدنی در چگاسفلی به همین جا ختم نمی‌شود. مقدم می‌گویند: «در فرهنگ اوروک در بین‌النهرین یک جام آیینی به‌نام وارکا وجود دارد که روی آن نقوش آیینی مثل هدیه دادن به معبد نقش شده است. ما دقیقاً همین جام را با همین فرم از جنس سفال کشف کردیم. کسانی که هنر بین‌النهرین را می‌شناسند می‌دانند چقدر جام وارکا از چگاسفلی تأثیر پذیرفته است. جام چگاسفلی ۷۰۰ سال از جام وارکا قدیمی‌تر است.»

عباس مقدم میزان گورننده‌های چگاسفلی را با محوطه‌های هم‌زمان

بین‌النهرین مثل عبید، اور و... مقایسه می‌کند. او می‌گوید: «این مقایسه نشان می‌دهد گور ننده‌های چگاسفلی بشدت غنی هستند. یعنی نشان می‌دهند با یک شهر ثروتمند روبه‌رو هستیم که ارتباط بسیار گسترده‌ای با اقصی نقاط جهان آن روز داشته است. این قوم می‌توانستند سنگ‌های مرمرین را از منطقه شرق ایران بیاورند و فلزات را از شرق و فلات مرکزی، انواع و اقسام سنگ‌های رنگی و تزئینی را از منطقه افغانستان برداشت کنند

و دوبرو به روی شهر می‌یافتند. این نقش‌ها سه هزار سال بعد به شکل دو فلزال عربی روی گورهای العین نقش می‌شود. عباس مقدم، سرپرست کاوش‌های چگاسفلی می‌گوید: «امارات در یونسکو ادعا کرد که ریشه فرهنگی گورستان العین غنی است و آن را راثبت جهانی کرد. در حالی که اسل‌های چگاسفلی

بیش از سه هزار سال قدیمی‌تر از تصاویر العین است. روی قبورالعین دو فلزال عربی (اوریکس) رو در روی هم ایستاده‌اند در چگاسفلی دوبر. مقدم می‌گوید: «اینجا در یک مکان مذهبی قرار دارند آن‌روای یک گور. پس با یک سنت ریشه‌دار در منطقه باستانی رو به رو هستیم. این سنت و تمدن از جایی ریشه گرفته است؟ هیچ گزارش دیگری وجود ندارد. پس ما قدیمی‌ترین نقش را در چگاسفلی داریم که نشان می‌دهد چگاسفلی ریشه تمدنی منطقه است.» همچنین باستان‌شناسان، پیکرک‌هایی در نواحی شرقی و غربی شبه جزیره عربستان یافته‌اند که نشان از تأثیر چگاسفلی روی آنها دارد. اسئل‌های کشف شده در چگاسفلی ریشه‌های تاریخی باستانی کنش‌فیات منطقه هزور فلسطین اشغالی را نیز در خود دارد. اسئل‌های کشف شده در «هزور» به دوره برنز می‌رسد یعنی ۱۲۰۰ سال پیش از میلاد. اسئل‌های چگاسفلی ۸۰۰ سال از یافته‌های

شهر شش هزارساله چگاسفلی با خلیج فارس ۲۰ کیلومتر فاصله دارد.

چگاسفلی پنجره ای است که انسان معاصر را به دیرینگی خلیج‌فارس می‌برد. تا پیش از آنکه باستان شناسان با ورود به گورهای آجری، دنیای پر رمز و راز چگاسفلی را رمزگشایی کنند، چند برگ محدود از تاریخ خلیج فارس از دل هزاره‌ها بیرون کشیده شده بود

به روستاییان و گله‌دارانی می‌داند که حرفی برای گفتن ندارند. برخی اوج هنر را در تمدن عیلام (دوره تاریخی) می‌دانند و از آن به عصر طلایی هنر یاد می‌کنند. اما به اعتقاد مقدم یافته‌های نخستین گور آجری جهان نشان می‌دهد که در چگاسفلی، در معماری، در فلزکاری، در مراسم مذهبی و در نمادهای سمبولیک با یک جامعه پیشرو در پیش از تاریخ روبه‌رو هستیم که ریشه تمدن‌های چگاسفلی بر کناره خلیج فارس، یک جامعه پیش‌رو هم‌تراز با تمدن‌های هزاره پنجم و چهارم پیش از میلاد در جنوب بین‌النهرین است.

■ **خداي چگاسفلی** باستان‌شناسان نمی‌دانند چگاسفلی‌ها به چه خدایی اعتقاد دارند اما احتمال وجود یک‌خداي اعظم را می‌دهند. مقدم می‌گوید: «چشم دروازه روح است. در همه اسطوره‌ها از بین‌النهرین تا مصر تمدن خدایان چشم است. در چگاسفلی اسئل‌هایی با نماد چشم یافته‌ایم. پس آنها سوای الهه باران، طوفان، حاصلخیزی و... به یک خدای اعظم اعتقاد داشتند.

■ **چرا چگاسفلی ثبت جهانی نمی‌شود؟** عباس مقدم باستان شناس چگاسفلی اعتقاد دارد که این

سرهای تغییر شکل یافته یک سنت ریشه‌دار آیینی مذهبی در جنوب بین‌النهرین و جنوب غربی ایران باستان است. در چگاسفلی باستان‌شناسان هدف بیرون کشیدن اشیای توصیف می‌کند اما می‌گویند: «چگاسفلی استاندارد کاوش می‌شود.» شوش را فرانسوی‌ها کاوش و بسیاری از اشیای آن را از ایران خارج کردند. ■ **اولین گور آجری جهان** تاپیش از ورود به دنیای مردگان شهر آیینی چگاسفلی، باستان شناسان می‌دانستند در هزاره دوم پیش از میلاد عیلامی‌ها از کاسی‌ها روش آجر درست کردن یاد گرفته‌اند. چغازنبیل ۳۲۰۰ سال پیش، از آجرهای عیلامی ساخته می‌شود. به گفته مقدم این آجرها به لحاظ عرض، طول و ظاهر هیچ شباهتی با آجرهای عیلامی نداشتند. او می‌گوید: «در گزارش‌های فرانسوی‌ها از وجود چنین آجرهایی در اکروپل (شوش) سخن رفته اما مستندات قابل باوری وجود نداشت. ما دقیقاً همان آجرها را در چگاسفلی با همان اندازه و ابعاد یافتیم.» اینگونه است که تاریخ آجرسازی ایرانین به چهار هزار سال قبل‌تر می‌رسد و شش هزار ساله می‌شود: آجرهایی دقیق و ظریف.

■ **سرهای خریزه‌ای شکل شهروندان یک شهر آیینی**

چگاسفلی دوشهر مهم پیش از تاریخ هستند. اما چگاسفلی در کجاست؟ در کنار خلیج‌فارس. «او کاوش‌های شهر شوش را مخدوش شده و با هدف بیرون کشیدن اشیای توصیف می‌کند اما می‌گویند: «چگاسفلی استاندارد کاوش می‌شود.» شوش را فرانسوی‌ها کاوش و بسیاری از اشیای آن را از ایران خارج کردند. ■ **اولین گور آجری جهان** تاپیش از ورود به دنیای مردگان شهر آیینی چگاسفلی، باستان شناسان می‌دانستند در هزاره دوم پیش از میلاد عیلامی‌ها از کاسی‌ها روش آجر درست کردن یاد گرفته‌اند. چغازنبیل ۳۲۰۰ سال پیش، از آجرهای عیلامی ساخته می‌شود. به گفته مقدم این آجرها به لحاظ عرض، طول و ظاهر هیچ شباهتی با آجرهای عیلامی نداشتند. او می‌گوید: «در گزارش‌های فرانسوی‌ها از وجود چنین آجرهایی در اکروپل (شوش) سخن رفته اما مستندات قابل باوری وجود نداشت. ما دقیقاً همان آجرها را در چگاسفلی با همان اندازه و ابعاد یافتیم.» اینگونه است که تاریخ آجرسازی ایرانین به چهار هزار سال قبل‌تر می‌رسد و شش هزار ساله می‌شود: آجرهایی دقیق و ظریف.

■ **سرهای خریزه‌ای شکل شهروندان یک شهر آیینی**

تورهای خالی صیادان دارای مجوز هرمزگانی

وی با اشاره به ظرفیت‌های صادراتی، ارزآوری و اشتغال حوزه شیلات خواستار اختصاص ارز دولتی به این حوزه شد و ابراز داشت: پیشنهادی ارائه داده‌ایم که سرمایه‌گذاری در خلیج فارس و دریای عمان زیر پوشش بیمه قرار گرفته و دولت مسئولیت خطر این سرمایه‌گذاری‌ها را بپذیرد که شامل طرح‌های شیلاتی خواهد شد و همچنین صندوق ضمانت و سرمایه‌گذاری تعاون نیز می‌تواند کمک خوبی در این راستا داشته باشد.

تخصصی شیلات استان هرمزگان بر ساماندهی قایق‌های صیادی در این استان تأکید کرد و گفت: ۱۰ هزار فروند قایق صیادی بدون مجوز سال‌هاست که در حال صید و فعالیت در آب‌های استان هستند و باید تعیین تکلیف شوند.

فریدون همتی افزود: شیلات و دیگر نهادهای مسئول باید وارد عمل شده و تمامی این قایق‌ها ساماندهی شده و با صدور مجوز برای آنها مشخص شود که در چه فصلی صید انجام دهند.

سالانه توسط شناورهای غیرمجاز در این استان هرمزگان، اظهار داشت: این میزان از صید غیرمجاز دریایی است که شناورهای غیرمجاز قابل نظارت نیستند و کنترل آنها نیز سخت است.

مدیرکل شیلات هرمزگان ادامه داد: این میزان صید قایق غیرمجاز نشان از هجوم صید غیرمجاز بر آبزیان دارد و بدون شک در صورت تداوم روند صید غیرمجاز، این شناورها آسیب‌های جبران‌ناپذیری برای دریا خواهند داشت.

مدیرکل شیلات هرمزگان ادامه داد: این میزان صید قایق غیرمجاز نشان از هجوم صید غیرمجاز بر آبزیان دارد و بدون شک در صورت تداوم روند صید غیرمجاز، این شناورها علاوه بر اینکه صید غیرمجاز انجام می‌دهند همواره بخشی از نور خود را در دریا رها باقی می‌گذارند که با رها شدن این تورهای بی‌صاحب و سرگردان باعث ایجاد مشکلات فراوان از جمله گیر کردن این تورها در پره‌های موتور شناورهای دیگر می‌شوند.

■ **تخمین حدود ۱۰ هزار شناور قایق صیادی غیرمجاز در هرمزگان**

مدیرکل شیلات هرمزگان در نشست با مدیران شهرستان جاسک از شناسایی وتخمین حدود ۱۰ هزار شناور قایق صیادی غیرمجاز در سطح استان خبرداد و گفت: این تعداد شناور غیرمجاز در برابر ۵۰۰ هزار و ۵۰۰ شناور مجاز، نشانگر وضعیت بحرانی ذخایر آبزیان است.

به گفته عبدالرسول دریایی، از این تعداد شناور غیرمجاز، بیش از یک‌هزار و ۵۰۰ فروند آن در شهرستان جاسک قرار دارد.

مدیرکل شیلات هرمزگان همچنین با اشاره به تخمین افزون بر ۱۰ هزار تن صید

یک اینکه مجوز برای صید و صیادی ندارند و دوم اینکه در تمام فصول سال هر نوع آبی صید اعم ماهی و میگو را صید می‌کنند و سوم اینکه ضمن دنبال کردن صید ماهیان تجاری و خاص بویژه حلوا سفید وهامور، تمام صید خود را به‌صورت قاچاق به کشورهای حوزه خلیج‌فارس انتقال می‌دهند.

بهارا صیادان هرمزگان این گلایه را داشته که این شناورها علاوه بر اینکه صید غیرمجاز انجام می‌دهند همواره بخشی از نور خود را در دریا رها باقی می‌گذارند که با رها شدن این تورهای بی‌صاحب و سرگردان باعث ایجاد مشکلات فراوان از جمله گیر کردن این تورها در پره‌های قفس انواع آبزیان از سطح زیان، ریز، درشت، میان‌زی، کفزی، میگو و فانوس ماهیان، استان هرمزگان را مجموعه‌ای کامل و کم‌نظیر از فعالیت‌های صید و صیادی معرفی کرده است.

اما بخش بزرگی از این ظرفیت، ناعادلانه و غیرقانونی به دست صیادان غیرمجاز اتفاق افتاده و در نتیجه، مزایای شیلاتی نصیب کشور و بهره‌برداران قانونی دریا نمی‌شود و باید گفت که در حال حاضر عرضه برخی ماهیان ارزشمند و پرمشتی با بیسارگران در بازار ماهی فروشان عرضه نمی‌شود.

به گزارش ایرنا، صیادان غیرمجاز هم‌زمان سه تخلف عمده را در دریا انجام می‌دهند

بندرعباس- صیادان غیرمجاز عرصه را بر صیادان زحمتکش در پهنه نزدیک به ۳۱ هزار کیلومتر مربع سواحل، جزیره‌ها و دریای هرمزگان تنگ کرده و صیادان واقعی به ناچار تور خالی را بالا می‌کشند.

استان هرمزگان با ۲۲ بندر صیادی و صید سالانه ۲۷۰ هزار تن انواع آبی‌زی، ۳۰ درصد بنادر صیادی و ۳۶ درصد صید انواع آبزیان کشور را به‌خود اختصاص داده است که این آمارها نشان از جایگاه و اهمیت فعالیت‌های شیلاتی این استان در کشور دارد.

تنوع گونه‌ای، روش‌های صید (گوشگیر، پرسای و قلاب، روش‌های پرورش در قفس انواع آبزیان از سطح زیان، ریز، درشت، میان‌زی، کفزی، میگو و فانوس ماهیان، استان هرمزگان را مجموعه‌ای کامل و کم‌نظیر از فعالیت‌های صید و صیادی معرفی کرده است.

اما بخش بزرگی از این ظرفیت، ناعادلانه و غیرقانونی به دست صیادان غیرمجاز اتفاق افتاده و در نتیجه، مزایای شیلاتی نصیب کشور و بهره‌برداران قانونی دریا نمی‌شود و باید گفت که در حال حاضر عرضه برخی ماهیان ارزشمند و پرمشتی با بیسارگران در بازار ماهی فروشان عرضه نمی‌شود.

به گزارش ایرنا، صیادان غیرمجاز هم‌زمان سه تخلف عمده را در دریا انجام می‌دهند